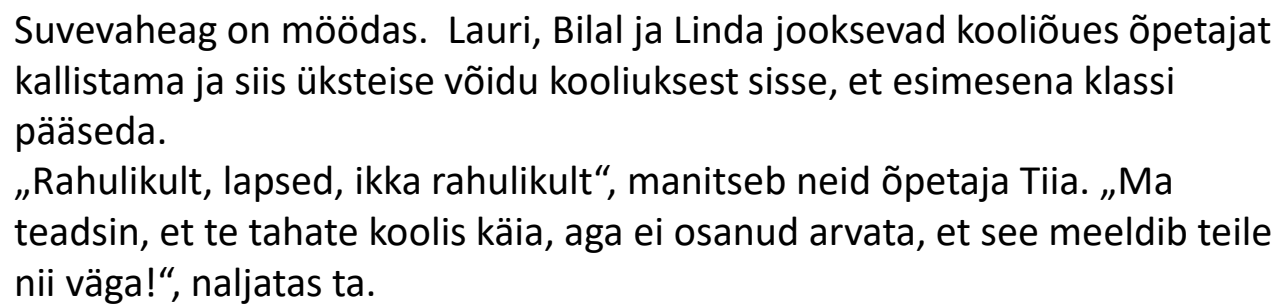

MOS
duurzame
scholen
straffe
scholen

Alida

Klassis on palju kisa ja kära. Õpetaja Tiia hüüab: „Vaikust, lapsed! Tulge istuge ringis minu ümber.“ Lapsed tulevad istuma. „Ma tahan teile tutvustada meie klassi uut tüdrukut. Alida on Keeniast. Ta jõudis Eestisse alles eelmisel nädalal. Keenia on Aafrika maa. Alida ei räägi veel eesti keelt nii hästi kui meie. Ta räägib inglise keelt.“ Õpetaja Tiia näitab suurel maailmakaardil, kus Keenia asub. See on meist nii kaugel!

“Ma tahaks, et te võtate Alida oma sõbraks,” lisab ta.

Mis on selle maa nimi, kus me elame?

Kas leiame Eesti kaardilt üles?

Mis maal sündisid sinu vanemad? Vanavanemad? Kui see pole Eesti, siis kas oskad neid maid kaardil näidata?

Lapsed vaatavad Alidat suurte silmadega. Alidal on väga tume nahk, täitsa must kohe! Tema juustes on vist küll mustmiljon peenikest patsi, mille otsas värvilised helmed. Tema riided on väga värvilised – sealt ei puudu vikerkaare ükski värv. Nii ilusad! Alida tunneb end saadud tähelepanu tuttu pisut kohmetuna. Ta ei tea, kuidas olla ja mudib vaikselt oma käsi.

Kellel teist on olnud patsid? Kas need pandi kinni värviliste helmeste või millegi muuga? Millega? Kes oskab patsi punuda?

Soovitus: Punuge koos erinevat tüüpi patse.
Kasutage selleks nõõre, lõnga, kõrsi vms.

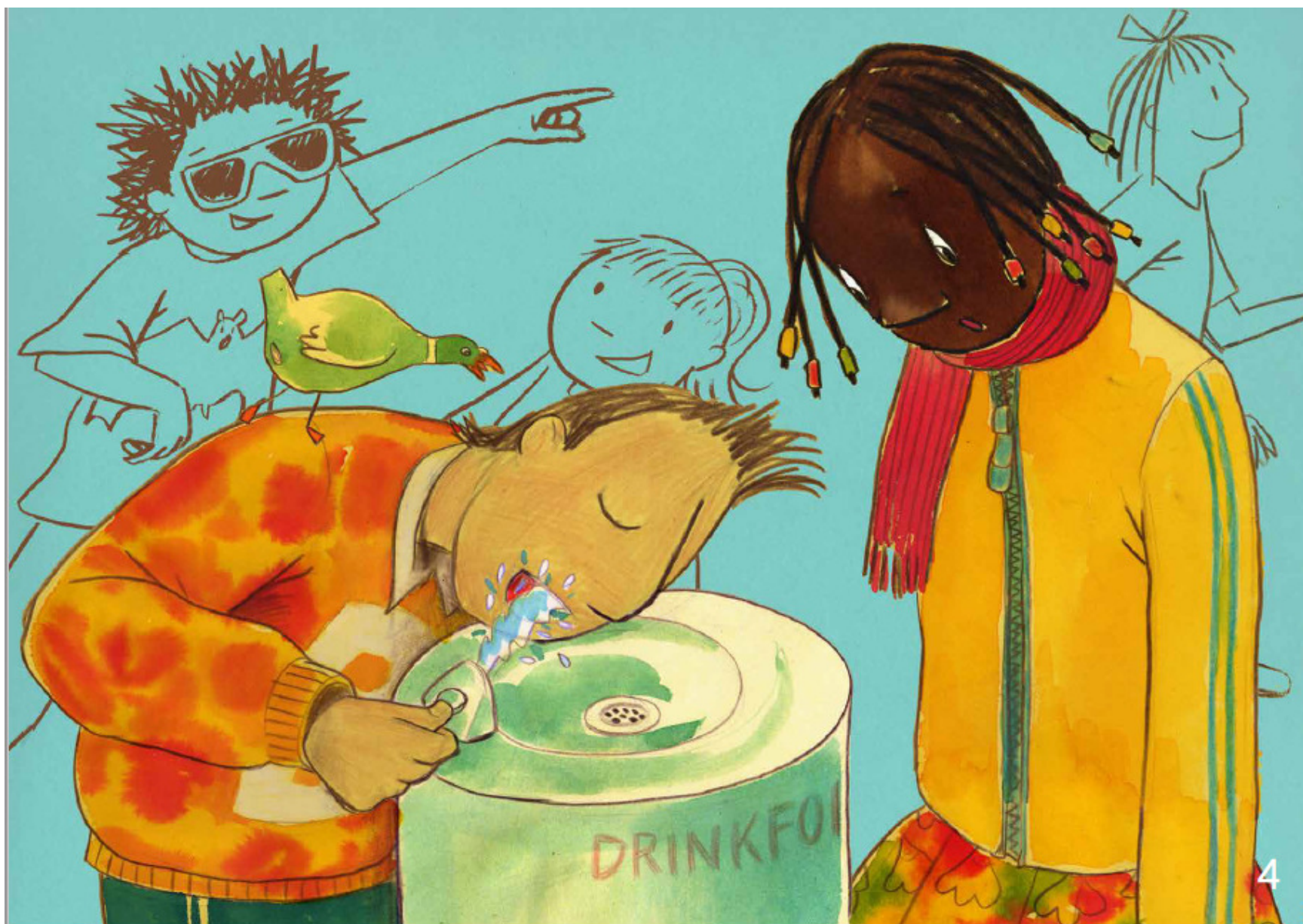

Vahetunnis mängimine muutis Bilali januseks. Ta hõikab Laurile ja Lindale: „Ma lähen joon joogikraanist vett!“ Ta joob ahnelt. „Mmmm- see oli hea!“ Äkki märkab ta, et Alida vaatab teda suurte silmadega. Bilal ei saa aru, milles asi. Vesi on ju maailma kõige tavalisem asi?

Alida näib teda uskumatult vaatavat. Aga miks?

Mis sa arvad, miks vaatab Alida Bilali suurte silmadega?

Bilal rääkis õpetaja Tiiale, mis juhtus, kui Alida nägi teda joogikraanist vett joomas. Seepeale arvas õpetaja, et nüüd on õige aeg rääkida sellest maast, kust Alida tuli. „Kuni eelmise nädalani elas Alida Aafrikas, Keenias, Turkana maakonnas. Turkana on väga kuiv koht. Seal pole mitu aastat sadanud. Seepärast on seal väga vähe joogivett. Vett vajavad taimed ja loomad, samuti inimesed. Vesi sai nii tähtsaks, et inimesed hakkasid selle pärast tülitsema. Alida vanemad ei tundnud ennast seal enam turvaliselt ja põgenesid meie maale.

Oled sa kunagi väga janune olnud? Mida sa siis tundsid? (Suu kuivab, halb olla...)

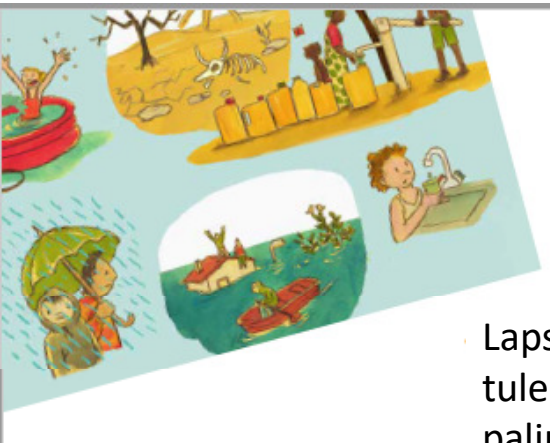
Kes teist on kellegagi tülitse nud? Mis tunne see oli?

Kas keegi teist on vee pärast tülitse nud? Kuidas see juhtus?

Mida sa arvad (vee pärast) tülitsevatest inimestest?

Lapsed on hämmingus. Lauri küsib: „Kas siis vett ei olegi igal pool? Kuidas nii? Vesi tuleb ju kraanist?“ „See pole igal maal nii“, ütleb õpetaja Tiia. „Mõnel maal on väga palju päikest ja sajab vähe. Mitte iga maa pole nii rikas, et sügaval oleva põhjaveeni puurida ja vesi üles pumbata. Mõned lapsed ei saa isegi koolis käia, sest nad peavad peaaegu päev otsa kaugel olevatest veekogudest vett koju tassima. Need maad töötavad selle probleemi lahendamiseks, aga see võtab aega“.

Kust me vett saame? (sademed, meri, allikas, jõgi, järv...)

Kust me joogivett saame? (ekskursioon veepuhastusjaama, mõnda tallu vms)

Mis sa arvad sellest, et mõned lapsed ei saa koolis käia, sest peavad vett kandma? Miks sa nii arvad?

Bilal kinnitab õpetaja juttu. Minu isa sündis Marokos. Ta rääkis, et seal on ka väga kuum ja on lapsi, kes peavad kärudega vett tooma. Klassikaaslased vaatavad Bilali imestunult. Nad ei teadnud, et ka Marokos peavad lapsed töötama, et nende peredel oleks vett.

Miks on Aafrikas nii kuum? (Ekvaatori lähedal, kliimamuutus...)
Mida sa arvad sellest, et igaühel polegi piisavalt joogivett?

Pärast tunde räägivad Lauri, Bilal ja Linda ikka veel Alidast ja sellest, kui ebaõiglane on, et kõik ei saagi puhast vett juua. „Mul on idee“, hõikab äkki Linda. „Ma tean, mida me saame Alida heaks teha.“ Bilal ja Lauri kuulavad teda huviga.

Kuidas me saaksime aidata selliseid lapsi nagu Alida, kes ei saa piisavalt vett kasutada (ei raiska vett, ostame Keenia tooteid jms...)

„Peidetud vesi“

Külvake koos lastega potti päevalille, oa ja teiste taimede seemneid. Mõõtke iga kord, kui taimi kastate, ära vee kogus ja märkige üles. Jälgige taimede kasvu. Kui suureks nad selle vee hulga kasvavad? Rääkige lastele, et taimi ei tohi kasta liiga palju ega liiga vähe, muidu nad surevad. Osa vett aurab taimedest õhku. Seda võib näha, kui katta mõni taim läbipaistva purgiga. Võime öelda, et taimedes on „peidetud vesi“. Millistes köögiviljades on vett rohkem, millistes vähem?

Järgmisel päeval lähevad Linda, Bilal ja Lauri Alida juurde. „Meil on sulle kingitus“, ütlevad nad kooris. Alida saab kaunis punases paberis paki. Ta avab selle uudishimulikult. Pakis on tass, millele on ilusate eri värvi tähtedega kirjutatud „WATER“ - see tähendab inglise keeles vett. „Nüüd saad sa klassis nii palju vett juua kui soovid“, ütles Lauri rahulolevalt. Alidal on väga hea meel nii kingituse kui oma uute sõprade üle. Ta naeratab laia naeratust.

Alida

Õppematerjal 5-8 aastastele lastele.

AUTHOR: Herwig Kevelaerts

ILLUSTRATOR: Tinne Van den Bossche

Tõlkinud Sirje Aher

2019

via: Pieter Cabus, Secretaaris-generaal, Departement Omgeving - Koning Albert II-laan 20/8, 1000 Brussel

DEPARTEMENT
OMGEVING

Provincie
Antwerpen

VLAAMS-
BRABANT

